

LUCIA
SASKOVÁ

UNESENÁ

LUCIA
SASKOVÁ

U N E S E N Á

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedný redaktor Marek Zákopčan
Tlač TBB, a. s., Banská Bystrica

Tento príbeh je fikcia. Všetky mená, postavy, miesta a udalosti sú výtvorom autorkinej fantázie alebo súčasťou vymysleného príbehu. Akákoľvek podobnosť so skutočnými miestami, udalosťami a žijúcimi či nežijúcimi osobami je náhodná.

Copyright © Lucia Sasková 2020
Cover Design © Juraj Šramko 2020
Cover Photo © Shutterstock
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2020

ISBN 978-80-220-2274-3

PROLÓG

KEĎ ČLOVEK V TELEVÍZII SLEDUJE akčný film, v ktorom sa zabíjajú ľudia, strieľa na ulici a ženy držia ukryté s ústami prelepenými páskou, ľahostajne si vezme ďalšiu hrst pukancov a pri búrlivom vyvrcholení deja ich zapíše kolou, pretože vie, že napokon, s povolenými stratami, všetko dobre dopadne. Pretože akčné situácie sú na obrazovkách také bežné ako ranná cesta do práce. Bitky, vraždy a násilie zovšedneli. Pre niektorých ľudí sú doslova nudné. Keď sa však ocitnete v tmavej, vlhkej, Bohom zabudnutej pivnici, pričom sa vám sťahovacia páska čoraz viac zaráva do zápästia pripútaného o kovový rám starej nemocničnej postele, vaša myseľ je od strachu úplne prázdna, vygumovaná, neschopná triezveho úsudku. Sedíte na studenom matraci, v ktorom určite nocujú hlodavce a roztoče všetkých možných druhov, ale netrápi vás to. Pretože jediné, nad čím premýšľate, je, či prežijete. Jednoduchá otázka, zložitá, nepredvídateľná odpoveď. Pretože toto nie je film. Pretože toto nie je herecký výkon ani filmové plátno, ale realita, tu a teraz. Nádych, výdych. Čo mám robiť? Netuším. Vo filmoch majú hlavné hrdinky na sebe sexi oblečenie, dokonalý mejkap a celkovú dokonalosť doklepnú geniálnym plánom na vyslobodenie. Efekt zaručený! Prečo tu teda ja sedím špinavá, zúfalá a unavená a nenapadá mi vôbec nič? Prehrávam si v hlave, čo sa stalo, pokúšam sa spomenúť si, ako dlho sme sem šli a kde asi môžeme byť. Pravdepodo-

dobne však úplne tápam a moje myšlienky sú skôr nezmyselnými predstavami. Mám naozaj strach. Neopísateľný strach o svoj život. Nikdy som si nemyslela, že k tomu dôjde, bola som zvyknutá na rôzne situácie, no vždy som sa cítila chránená. Pretože môj priateľ bol niekto! Pretože ma miloval. Pretože som ja milovala jeho a bola som presvedčená, že takáto situácia nikdy nenastane. Že sa nič podobné nemôže stať. Nie mne, nie nám. Pretože svoju prácu vykonáva tak dobre, že si naňho nikto netrúfne. Verila som sile jeho osobnosti v špinavom svete tučných obálok, vplyvných ľudí kontrastujúcich s najtmavšími kútmi odvrátenej strany spoločnosti, o ktorej je mnoho ľudí stále naivne presvedčených, že v našej krajine neexistuje.

I

„PANI KOVÁČOVÁ!“ vyšla som z ordinácie zavolať pacientku, ktorej mal môj šéf nasadiť novú keramickú korunku na pravej hornej šestke. „Páči sa,“ otvorila som dvere dokorán a počkala, kým nimi prejde. Pohľadom som skontrolovala počet ľudí sediacich v čakárni. Fajn, ideme podľa časového plánu. To je potešujúca správa, keďže jeho plnenie stíhame len výnimočne. Mala som svoju prácu rada, ale nadčasy nemá rád nikto.

Pani Kováčová si odložila kabelku na vešiak za dverami a posadila sa do nášho nového kresla, ktoré doktor kúpil iba pred mesiacom. Automaticky som jej pripevnila papierový podbradník, podala vreckovku a naliala vodu na vyplachovanie úst do čistého plastového pohárika tyrkysovej farby. Bola som rada, že sme sa po nedávnej rekonštrukcii ordinácie zbavili bielo-bordovej kombinácie a vymenili ju za tyrkysovú. Mala som tú farbu radšej.

„Tak poďme na to, najhoršie máte za sebou. To, čo nám vytlačila 3D tlačiareň, už len nasadíme a podľa potreby obrúsime.“ Doktor vysvetľoval vždy ochotne. Ľudia sa báli a jeho prívetivý a trpezlivý prístup mu zabezpečoval stále viac nových pacientov, hoci viedol prax už takmer pätnásť rokov. Jeho slová som poznala naspamäť a vlastne by som to všetko pacientom mohla vraviť ja. Lenže my sme „len“ sestry, preto nám až tak nedôverujú. Nevadí mi to, som sestrou rada.

Naučenými pohybmi sme si s lekárom natiahli rúška,

každý vzal svoje nástroje a vykonával svoj podiel práce. Počúvala som rádio, ktoré potichu hralo niekde v pozadí, odsávala, sušila, podávala nástroje. O dvadsať minút som s úsmevom vypravádzala pani Kováčovú, ľahšiu o niekoľko stoviek eur, zato s krajším a kvalitnejším úsmevom, a uvítala slečnu Bartkovú s kazom na ľavej dolnej stoličke. Potom ešte pán Schwarz na dentálnu hygienu a pani Molnárová na extrakciu zvyšku zlomenej trojky, ktorá sa vymení za implantát. Tak. A padla. Fajront.

Kým som prišla domov, lialo ako z krhly. Napriek tomu, že bol koniec mája, počasie zodpovedalo priemernému októbru. Prebehla som od auta do domu a tých niekoľko sekúnd stačilo, aby mi vlasy nasiakli a do tenisiek prenikla voda. Malý dvor pred domom stále nebol dokončený a namiesto chodníka, ktorý rodičia naplánovali, tam ostalo iba niekoľko drevených dosiek položených na zvyšných tehlách.

Zabuchla som za sebou dvere a sťažka vzdychla. Prešiel rok. Rok od autohavárie, ktorá mi vzala oboch rodičov. Len tak, lusknutím prsta. Bez akéhokoľvek upozornenia či znamenia. Jednoducho policajti zazvonili, zabúchali na dvere a vyslovili mená rodičov, aby si overili, či klopú správne a či som ja tá dcéra, ktorej treba prednostne a neodkladne oznámiť úmrtie. Zvonček je dodnes vypnutý. Ticho sa stalo mojou súčasťou a zdedený úver, ktorý som platila, mi obmedzil všetky záľuby. Nesťažovala som sa. Napriek tomu, že mi kopec ľudí odporúčalo dom predať, neurobila som to. Niežeby som nad tým neuvažovala. Len som to jednoducho nedokázala. Bola som vďačná, že mám prácu, a denne sa presviedčala, že všetko zvládam. Stal sa zo mňa iný človek a ľudia okolo mňa sa po prvej vlne ľútosti a ochoty pomôcť vyparili niekam

do neznáma. Nevadilo mi to. Aspoň som si to nahovárala. V mojom živote prevládal smútok a bežné starosti mojich priateľov mi pripadali ako malichernosti. Bola som dospelá a napriek tomu sa cítila ako dieťa. Z bezstarostného bytia sa zo dňa na deň stal život, za ktorý som musela prevziať všetku zodpovednosť. Už som neprišla domov s otázkou, čo je na večeru, už som si ju musela uvariť sama, už som neotvorila chladničku ako samoobsluhu, už som ju sama musela naplniť, musela som sama vyberať schránku, platiť účty a trikrát si premyslieť, čo urobím so zostávajúcimi zarobenými peniazmi. Prešla som niekoľkými emocionálnymi fázami – smútok, hnev, zúfalstvo, chuť zabiť sa. Vlastne neviem, čo som znášala najhoršie. Dlho mi trvalo, kým som dokázala prekročiť prah nášho – teraz už môjho – domu bez toho, aby ma nezožieral zúfalý pocit samoty. Začala som si zvykať. Na všetko. Na nedokončené okolie domu, na nízkorozpočtový život, na samotu, na to, že rodičov už nikdy neuvidím, na to, že som sa zmenila a rovnako aj ľudia okolo mňa. A takisto som si časom uvedomila, že mohlo byť aj horšie. Možno to bolo dno, od ktorého sa moja psychika odrazila, aby som dokázala vyplávať nad hladinu, vyškríabať sa z vody, počkať, kým vyschnem, a kráčať ďalej. No klamala by som, ak by som povedala, že som to zvládla sama. Pomohli mi ľudia, od ktorých by som pomoc nečakala, ľudia, ktorých som takmer nepoznala, ľudia, pred ktorými som sa najviac uzatvárala. Susedia, známi, vzdialená rodina, môj šéf a napokon otcov najlepší priateľ, ktorý sa postaral v podstate o všetko. Bola som im vďačná. Vďaka nim som dokázala vstať, ísť do práce a zarábať na stereotypný život, v ktorom neostalo miesto na nič iné.

Vyzula som si mokré tenisky a nechala ich sušiť sa na rohožke. Prešla som do kuchyne, polámala polovicu balíč-

ka špagiet a dala zovrieť vodu. Cez okno som sledovala neutíchajúci dážď. Keď sa cestoviny uvarili, zmiešala som ich s hotovou omáčkou z konzervy. Mám rada dážď. Odjakživa som bola zvláštna, milovala som búrky a lejak som dokázala sledovať donekonečna. Pokoj, ticho a dopadanie kvapiek na parapety pôsobilo na mňa priam hypnoticky, strácala som pojem o čase.

Najedla som sa, spomaleným tempom umyla riad, uložila sa v obývačke pred televízor a pustila si obľúbený seriál. Mám ich veľa, pretože voľný čas trávim sledovaním vymyslených osudov. Dychtivo som hltala všetko, čo moju myseľ dokázalo rozptýliť. Denne, toľko, koľko som potrebovala, kým ma záverečné titulky neuspali a nepresunula som sa do postele. Niekoľkokrát som skúšala spať v rodičovskej spálni, ktorá by mala byť mojou, ale nedokázala som to. Jediné, čo som dokázala, bolo v záchvate zúrivosti nad ich osudom vyhádať všetky veci zo skriň, precízne ich zabaliť do vriec a odniesť charite. Keď som odtiaľ odchádzala, cítila som sa prvýkrát od smrti rodičov lepšie. Akoby s ich oblečením odišla aj časť môjho smútku, časť ťažoby, ktorú som mala na hrudníku.

Ráno mi zazvonil budík a nastúpil stereotyp. S výnimkou víkendov, keď som vykonávala zopár rutinných činností. Upratala som celý dom, oprala všetko, čo sa opráť dalo, prípadne si našla niečo ďalšie, čo treba neodkladne urobiť. Kedysi som upratovanie nenávidela, ale odkedy sa domácnosť stala náplňou môjho voľného času v snahe zabrániť smutným myšlienkam, bolo u nás dokonale čisto, zrkadlá boli vyleštené, prach dôkladne utretý a nikde by ste nenašli ani smietku. V nedeľu som si občas zabehla do neďalekého parku, cestou domov kúpila potraviny a uvarila nejaké obľúbené jedlo. Čiže čo najlacnejšie jedlo, ktoré mi jednoducho chutí. Nevedela som

variť, bola som vďačná internetu a stránkam s receptmi, vďaka ktorým som získala patričné rady, ako pokrm vylepšiť. Maminej kuchyni som sa ani náhodou nepriblížila, ale po niekoľkých mesiacoch sa moje výtvary dali považovať za jedlé. Rýchlo som si uvedomila, že objednávaním denného menu z reštaurácií odchádza z môjho platu priveľa financií, preto som sa naučila navariť si obed na niekoľko dní.

Stredy bývali v ambulancii dlhými dňami, ošetrovali sme pacientov, ktorí mali objednaný zákrok v celkovej anestézii. Išlo prevažne o bojkov, ale niekedy bola táto forma ošetrenia nutná pri pacientoch s postihnutím, ktorí nechceli spolupracovať. Dnes sa u nás vyskytli dvaja bojkovia. Obaja prišli maličkí a krotkí ako baránok a ja som sa tvárila zúčastnene a chápavo. Všetko sme im vysvetlili, anestéziológ, ktorý k nám prichádzal každú stredu, im nasadil inhalačnú masku. O chvíľu sa ich vystrašené oči zatvorili a nastal čas na našu prácu.

„Áno?“ konečne sa mi podarilo vyhrabať z kabelky vibrujúci mobil. Zvonenia na mňa pôsobili veľmi otravne, preto som nikdy nemenila vibračný mód.

„Mám od teba asi sto neprijatých hovorov, tak ti volám naspäť.“ Toľko irónie v jedinej vete dokáže vysloviť iba Martina, dcéra maminej sestry, sesternica, o pár rokov staršia, múdrejšia, lepšia – celý život mi ju dávali za vzor. Dotiahla to najďalej, ako sa dalo, stala sa lekárkou, špecializovala sa na imunológiu, pracovala na významných medicínskych výskumoch, ja som len sestrička u zubára. V detstve som ju pre jej dokonalosť neznášala.

„Pozri, ako je Martinka poriadne oblečená, zaprav sa!“

„Ber si príklad z Martinky, ona sa učí na samé jednotky!“

„Na chlapcov máš času dosť! Pozri, Maťka tiež žiadneho nemá.“

„Počula si? Maťka vyhrala matematickú olympiádu!“

Dnes som sa na tom smiala, vtedy mi to však vtipné nepripadalo. No bola mi ako sestra a jej mama bola ako moja vlastná. Odjakživa.

„Ahoj, Mati, rada ťa počujem,“ usmiala som sa úprimne do telefónu, zatiaľ čo som v provizórnej kuchynke ohrievala včerajšie špagety.

„Ale, prosím ťa, ty nevieš klamať,“ zasmiala sa. „Ako sa máš?“

Nemala som rada túto otázku, no vedela som, že Martina ju myslí vážne. Po smrti mojich rodičov mi volávala denne, párkrát u mňa prespala. Keď bolo treba, naliala mi víno, keď to bolo vážne, vodku, a nejakým zázračným spôsobom dohliadla na to, aby som nevyskočila z okna po tom, čo mi reálny život postupne dávkoval všetko, čo ma po úvodnom spamätaní čakalo.

„Dobre,“ povedala som naučene.

„To je priemer, to nie je vôbec dobre,“ oponovala.

„Som v pohode, naozaj. Som v práci, práve obedujem, a keďže máme dnes dlhý deň, ešte tu chvíľu zotrám. A čo ty?“

„Poviem ti na spoločnom obede? Večeri? Dnes? Zajtra?“

„Čo tak zopár drinkov v piatok večer?“ spýtala som sa. Už som pila naozaj slušne, už som nepotrebovala sama pre seba celú fľašu a nikto sa za mňa nemusel hanbiť. Možno to bude tým, že som začala preferovať nealkoholické miešané nápoje, lebo s jedlom rastie chuť a z niekoľkých kvapiek sa zväčša stal nekontrolovateľný potok chľastu.

„Konečne rozumná reč!“ povedala Martina nadšene.

„Ahoj, som naozaj rada, že ťa vidím, musím ti niečo dôležité povedať a nechcela som to riešiť po telefóne,“ ob-

jala ma, keď som dorazila s niekoľkominútovým oneskorením do baru v meste.

„Stalo sa niečo?“ zamračila som sa na ňu a moje vnútro sa podvedome stiahlo. Rozhovory, ktoré sa začínajú slovami „musím ti niečo povedať“, väčšinou nevešia nič dobré. Nemala som rada vážne rozhovory. Už nikdy som nechcela počuť zlé správy. Nestihla som na ne dozrieť. Rodičia ma prehnane chránili pred sklamaním a bolesťou a zlo v mojom živote vlastne neexistovalo. A možno práve preto som bola príliš naviazaná na rodné hniezdo vo veku, v ktorom sa moje rovesníčky vydávali, mali perspektívne vzťahy a sľubnú kariéru. Ja som mala obľúbenú prácu, bolo to pohodlnejšie a jednoduchšie, ako sa snažiť dosiahnuť viac. Ako vnímať viac realitu okolo seba. Ako vyletieť z hniezda a niekoľkokrát padnúť na hubu, aby som vedela, že pády jednoducho bolia a aby sme sa im vyhli, treba oveľa intenzívnejšie mávať krídlami.

„Nie, preboha, nič sa nestalo, nechcela som ťa vystrašiť,“ usmiala sa Maťa ospravedlňujúco. „Chcela som ti len dať toto,“ posunula predo mňa obálku. Zalepenú, s mojím menom, bez známky a mne docvaklo, čo v nej je. Aspoň som mala čas na prípravu nadšeného výrazu, kým som obálku s kartičkou na tvrdom ozdobnom papieri horlivo rozliepala.

„Božemôj! Gratulujem!“ zoširoka som sa usmiala, nie som si istá, či som si dokonca teatrálnie nepriložila ruku na hrud', a pohľadkala svadobné oznámenie na béžovom podklade so zlatým písmom. Gýčová dokonalosť sama. Spätne mi môj hlas pripadal piskľavý a neúprimný, no ona si nič nevšimla. Priala som jej to, naozaj. Maťa je skvelé dievča a mala tak striktné naplánovaný život, že bol dokonalý v každom smere.

„Vďaka. Chcem, aby si bola mojou družičkou,“ usmiala sa nadšene.

„Bude mi čťou!“ Objala som ju, aby som zakryla rozpaky. Nikdy som družičkou nebola a ani som ňou netúžila byť. „Teším sa s tebou,“ dodala som príliš trpkou a pozrela sa znova na oznámenie, aby som zistila dátum. Netušila som, na čo sa mám ešte spýtať alebo čo má družička na starosti. Maťa mala našťastie všetko detailne premyslené a naplánované. Obdivovala som ju. Ja som nedokázala plánovať nič. Keby som mala zorganizovať hoci len oslavu narodenín pre päť ľudí, zlyhala by som na celej čiare.

„Ako sa máš ty?“ spýtala sa napokon Maťa, keď si zrejme uvedomila, že náš rozhovor bol zatiaľ celý o svadbe a o jej predstavách.

„Dobre,“ odvetila som s nacvičeným uvoľneným výrazom aj tónom.

„Vieš, ja nie som tvoj šéf, môžeš mi povedať pravdu,“ usmiala sa.

„Fajn, som naozaj v pohode. Netuším, kedy a či vôbec sa budem niekedy cítiť výborne, ale zvykla som si na život, ktorý musím žiť. Chodím do práce, domov, prestala som fajčiť a alkoholové opojenie som vymenila za večery strávené pred telkou.“

„Dá sa to vôbec? Fungovať takto?“ pozrela na mňa ústostivým pohľadom. Pohľadom, ktorým na mňa pozerali ľudia často.

„Ako vidíš, dá. Človek si zvykne na všetko,“ pokrútila som hlavou nad absurditou, ktorá bola taká pravdivá.

„Mala by si vypadnúť na týždeň, na dva na dovolenku.“

„Nie,“ povedala som presvedčivo. „To určite nie.“

„Prečo? Oddýchneš si, prídeš na iné myšlienky, musíš na chvíľu vypnúť.“

„Mati, ja na to jednoducho nemám peniaze,“ vyhlásila som otvorene. „Platím úver a som rada, ak sa môj účet aspoň jeden mesiac nedostane do mínusu. Dovolenka mi

nechýba," dodala som napokon, pretože som sa obávala, že Martina spriada vo svojej hlave plán, ako ma na tú dovolenku skutočne dostať.

„Prečo ten dom nepredáš?“ spýtala sa opatrne.

„Nedokážem to,“ vzdychla som. „Je to jediné, čo mi po rodičoch ostalo, neviem si predstaviť, že by som odtiaľ odišla. Robím všetko pre to, aby dom ostal môj. A zatiaľ sa mi to darí.“

„Ale za akú cenu?“ zvýšila mierne hlas. „Toto nie je život,“ dodala.

„Som v pohode, naozaj. Som rada, že sa dokážem o seba postarať sama. Že nepotrebujem ďalšie pôžičky a zadlžiť sa ešte viac. Trvalo mi celú večnosť, kým som sa dostala do tohto stavu, a druhýkrát by som to nezvládla. Viem, možno to znie čudne, ale najhoršie už mám za sebou a potrebujem to iba udržať,“ pozerala som sester-nici intenzívne do očí, aby vedela, že to naozaj myslím vážne. Jej ľútosť som nepotrebovala, potrebovala som človeka, ktorý by so mnou komunikoval rovnako ako predtým.

„Si sama.“

Nebola som si istá, či to bola otázka, alebo konštatovanie. „Ako to myslíš?“ zamračila som sa.

„Tak ako hovorím, si sama úplne na všetko, odmietaš aj najmenšiu nezištnú pomoc. Prečo?“

„Pretože mám rada veľké priestory a v našom dome sa cítim ako ryba vo vode,“ povedala som ironicky. „Mať,“ otočila som sa k nej celým telom. „Ty ma poznáš najlepšie, veď sme spolu vyrastali. A takisto vieš, že to, ako sa správam, má svoje dôvody, a keby mi tento spôsob života nevyhovoval, tak žijem inak. Nikdy som nerobila nič, čo som sama nechcela.“ Prikývla. Mlčky. Keďže nič viac nedodala, ukončila som naše stretnutie. „Prepáč, musím ísť,“ vstala som.

„Nie, nemusíš,“ zdôraznila, chytila ma za predlaktie a donútila ma opäť sa posadiť. „Budeš mať ešte jednu povinnosť,“ povedala spokojne. „Zúčastniš sa na mojej rozlúčke so slobodou.“ Zjavne to brala ako zlatý kliniec programu, z ktorého som mala byť nadšená. No ja som sa tvárila absolútne nevhodne, nadšenie v mojich očiach nebolo ani len náznakom a predstava stretnutia niekoľkých družičiek skladajúcich falošné komplimenty budúcej neveste mi vytvárala v krku guču, cez ktorú som nevedela rozprávať. „Pôjdeme na tú najúžasnejšiu párty, akú si kedy zažila! Bude to bomba, uvidíš. Jednoducho ti nedovolím nejst,“ držala ma za obe ruky a dohovárala mi. Nedokázala som jej odporovať. Odjakživa bola ku mne príliš dobrá. Prikyvovala som jej, usmievala sa, snažila sa tváriť rovnako nadšene, ako keď mi rozprávala o všetkých plánoch. A v duchu som premýšľala, či je vôbec možné vyhnúť sa jej bujarej rozlúčke so slobodou.

Nie, nebolo to možné. Sedela som v luxusnej limuzíne a viezla sa večernou Prahou s budúcou nevestou a jej piatimi pripitými kamarátkami. Mali sme na sebe nemožné tričká s ružovým nápisom *Nevestin tím* spolu so šerpami, ktoré potvrdzovali naše úlohy. Maťa mala na sebe korunku, za ktorú by sa nemusela hanbiť ani princezná Diana, a tričko s obrovským nápisom *Nevesta*, na ktoré bola veľmi hrdá. Takúto som ju nepoznala. Tipovala by som, že jej posledný večer so statusom slobodná sa odohrá v pivnici nenápadnej vinárne, kde každá vypije fľašu vína a ešte pred polnocou pôjde spokojne domov. Toto cirkusové vystúpenie mi pripadalo ako veľmi amatérske predstavenie, s jej skutočným ja podľa mňa nijako nesúviselo.

Niekoľkokrát som si povedala, že ak sa raz budem nejakým zázrakom vydávať ja, rozlúčku so slobodou škrt-

nem zo zoznamu ako prvú. Martinine kamarátky zjavne videli priveľa filmov. Tancovali, nosy mali neustále strčené v mobiloch, nakrúcali videá, špúlili pery do foťákov a na striedačku sa vykláňali z limuzíny s neprirodzeným škrekľavým smiechom, ktorý mohol mať na svedomí šampus. No vzhľadom na to, že tieto slečny bežne vypili za večer oveľa viac, ich eufória zrejme nepramenila zo šampanského. Nie, nebavila som sa. Pila som kolu, usmievala sa pri fotení na instagram, pripíjala si stokrát s každou z nich a v kútiku duše sa modlila, aby sa tento večer rýchlo skončil.

Do hotelového apartmánu sme sa však vracali až na svitaní a dievčatá už ani náhodou nevyzerali tak dobre ako na videách z limuzíny. V noci sme stretli niekoľko ďalších nevestiných tímov, Praha ako veľkomesto zrejme víta rozlúčky so slobodou s otvoreným náručím. Obávam sa, že ak by muži čo i len tušili, čo sa na týchto rozlúčkach deje, rozmysleli by si, či na ne svoje budúce manželky pustia. Martinin ženích si vybral rybačku s najlepšími kamarátmi. Na zamyslenie? Možno. Ja som sa celý večer zamýšľala, či je naozaj prejavom lásky, keď sa poslednýkrát odtrhnem z reťaze. Hanbila som sa. Bolo mi trápne za každú jednu z nich. Netuším, kde a s kým skončili, keďže som väčšinu času radšej dobrovoľne sedela na lavičke oproti podniku. Po tom, ako som svoju dokonalú sesternicu videla s jazykom cudzieho muža pri mandliach, som si povedala, že bude lepšie, ak nič z tohto večera vidieť nebudem. Ony majú svoje alkoholové argumenty, ja som úplne triezva a tvárim sa, že sa nič nestalo. Nikomu som nechýbala, nikto sa nečudoval, kde som bola, a napokon som sa za veselou skupinkou vliekla v tesnom závese až do hotela.

Sprcha a dotyk tváre s vankúšom spôsobili hlboký spánok do neskorého popoludnia.

Spoločné zháňanie šiat pre družičky bolo už len slabý odvar akčného víkendu, povinnosť, ktorú sme absolvovali z posledných síl.

Iba málokto pochopí, ako skvele som sa cítila, keď sa za mnou zavreli vchodové dvere. Konečne doma! To slovo malo pre mňa zrazu oveľa väčší význam a silu. Nebola som v dome svojich rodičov, bola som doma. Jediné, na čo som sa zmohla, bolo vybrať levanduľové šaty, ktoré boli vraj tie „správne“ a konečne mali v jedinom obchode veľkosti pre všetky družičky, a zavesiť ich na vešiak, aby sa nepokrčili ešte viac. Nevesta bola spokojná a tešila sa, ako dokonale budeme ladiť so svadobnou výzdobou. Napadlo mi, či pre ňu nie som skôr dekoráciou než družičkami. Ale napriek nevydarenej rozlúčke so slobodou som bola jej dlžníčkou a keby mi povedala, že mám celý večer stáť v kúte ako váza, urobila by som to bez námietok.

2

SVADBA. VŠETCI SA USMIEVAJÚ, sú šťastní a neprirodzení. Opäť som čiernou labuťou, ovcou, psom alebo iným tmavým zvieraťom, čo nezapadá do obrazu dokonalého svadobného dňa. Ale snažím sa! Naozaj sa snažím, ako viem, veď je to svadba mojej najbližšej príbuznej. Stojím pred oltárom s ďalšími družičkami v levanduľových šatách, kde už netrpezlivo čaká ženích Noro. Nepoznám ho tak dobre, aby som predpovedala, či bude ich manželstvo šťastné až do smrti, alebo ich opantanie láskou vyprchá a zväzok sa skončí pri prvej kríze. Obzerala som si ho, vyzeral celkom spokojne, nervózne prehodil niekoľko slov so svedkom postávajúcim za

ním, obaja sa zasmiali. Nekonečné ticho prerušil svadobný pochod z organa v zadnej časti kostola. Dvere sa otvorili, najprv zaznelo zborové „vau“ a potom sa objavila Martina. Presne podľa plánu. Bola krásna, lenže ona je krásna aj v teplákoch. Svadobné šaty na nej vyzerali luxusne. Vošla, prechádzala uličkou, usmievala sa, všetci sa usmievali na ňu, pristúpila pred oltár k svojmu nastávajúcemu a kňaz začal kázeň. Družičky sa posadili ako sliepočky na bidielko hneď v prvom rade a počúvali farárovo slová, hoci väčšine z nás nič nehovorili. Ale všetci sme sa tvárili, že počúvame, vstávali sme a sadali si tak, ako to robili ostatní, dokonca niektorí pri modlitbách otvárali naprázdno ústa iba preto, aby sa nezahanbili pred menšinou, ktorá kostol nepozná len z obrázkov, ale skutočne doň chodí. Ja som ústa neotvárala, pripadalo mi to trápne, a ak si kňaz všimol moje mlčanie, určite išlo o menší hriech než klamať priamo pod sochou Krista s ľútostivým pohľadom. Obzerala som si hostí. S výnimkou Martininých rodičov a niekoľkých príbuzných som nepoznala nikoho.

Vtedy ma premkol zvláštny pocit, pri ktorom jednoducho cítite čísi pohľad na svojom chrbte. Hľadala som ho. Chvíľu mi to trvalo. Stretnutie našich očí trvalo len krátky okamih. Uhla som pohľadom a otočila sa naspäť k oltáru. Premýšľala som, či som tvár, napoly sa ukrývajúcu za chrbát jedného z hostí, už niekedy videla. Otočila by som sa ešte raz, aby som si ho obzrela lepšie, ale predstava trápneho okamihu, pri ktorom na neho opäť zízam, mi držala hlavu ako prikovanú, so sústredeným pohľadom na nevestu a ženícha horlivo prikyvujúcich farárovej kázni. Uvažovala som, kde a či vôbec som už toho muža videla. Sedel na strane ženícha. Nepoznala som z nej nikoho. Pred kostolom som sa zoznámila iba s Norovým svedkom.

Myšlienky mi prerušilo opätovné vstávanie. Obrad prešiel do časti, kvôli ktorej sme sa tu ocitli, nevesta a ženích si povedali áno, znovu zaznel organ a všetci sme ako roj múch vyleteli z kostola na malé námestíčko, aby od nás mladomanželia prijali gratulácie.

Presunuli sme sa do neďalekého podniku, kde sa na termín svadobnej hostiny čaká niekoľko rokov. Martinka je však lekárka a hravo si dokáže vybaviť prednostný termín.

Našla som svoju menovku pri najbližšej rodine. Hneď vedľa Adinej, družičky, ktorá bola tiež bez sprievodu, no zrejme z iných dôvodov, ako boli moje. Ona bola single, ja najbližšia rodina bez rodiny. Spomenula som si však na svojich rodičov, ktorí tu mali byť so mnou. Snažila som sa na to rýchlo zabudnúť. Prehnane ochotne som sa rozprávala s Aďou, vychvaľovala som jedlo, ochutnávala všetky luxusné zákusky, pila šampanské, a keďže tancovať a baviť sa nebolo úplne v mojich silách, radšej som ochotne komunikovala s každým, kto sa pri mne zastavil.

Počkala som na ohňostroj a nenápadne sa rozlúčila ako prvá z hostí. Hneď ako som sa vzdialila, vyzula som si loďičky a nastavila tvár začínajúcejmu dažďu. Konečne som odišla z priestoru, ktorý ma gniavil na hrudi, a od ľudí, na ktorých som sa usmievala ako zmyslov zbavená. Bola som šťastná, že mám túto udalosť definitívne za sebou. Pozerala som na čiernu zamračenú oblohu a hľadala aspoň jednu hviezdu. Hviezdy ma upokojovali. Pretože boli spojené s tichom, tmou, absolútnym pokojom, ktorý si zaslúžili len tí, čo v noci vstali, vyšli von a celé hodiny na ne hľadeli, plakali, a keď sa im zdalo, že niektorá padá, vyslovovali priania, ktoré sa nikdy nesplnia. Boli pre mňa spojením medzi nebom a zemou, medzi realitou a nadprirodzenosťou, medzi živými a mŕtvymi. Hviezdy